Aan de Raad

Made, 14 oktober 2025

Raadsvergadering 13 november 2025	**Registratienummer:** 2025023357 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Suppletieverzoek Opsporing Ontplofbare Oorlogsresten en beschikbaar stellen van een exploitatiebudget project Hooge Zwaluwe Zuid	

Portefeuillehouder: P.P.A.J. Akkermans **Ambtelijke coördinatie:** Grondgebied **Steller:** M. Lambregts- Kolmeijer	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit	**Voorbereiden op:**

SAMENVATTING

Voorstel voor het instemmen met het indienen van een suppletieaanvraag bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het opsporen en ruimen van Ontplofbare Oorlogsresten (OO) in de gemeente Drimmelen en om voor de te maken kosten en de reeds gemaakte voorbereidingskosten een exploitatiebudget beschikbaar te stellen van € 415.000. De verwachte inkomsten vanuit de suppletieregeling ad € 99.100 zullen ten gunste komen van dit exploitatiebudget.

VOORGESCHIEDENIS

Algemeen

Al enige tijd wordt gewerkt aan de plannen voor de ontwikkeling van plangebied Hooge Zwaluwe zuid. Dit plangebied is aangewezen voor woningbouw in de kern Hooge Zwaluwe. De gemeente is voor een groot deel eigenaar van het plangebied. Een deel is in eigendom van een ontwikkelaar. Er wordt, onder regie van de gemeente, gewerkt aan de stedenbouwkundige uitwerking van de plannen en er zijn en worden verschillende onderzoeken uitgevoerd. Dit voorstel richt zicht op de (voorbereidings)kosten voor planontwikkeling, op specifiek één van de onderzoeken (onderzoek en ruimen van ontplofbare oorlogsresten) en mogelijkheid om via een suppletieaanvraag een deel van gemaakte kosten voor dit onderzoek terug te krijgen.
Daarnaast wordt ingegaan op het beschikbaar stellen van een exploitatiebudget voor het project Hooge Zwaluwe Zuid

Inleiding suppletieverzoek

In de gemeente Drimmelen is veel gevochten in de Tweede Wereldoorlog. Geregeld worden er nog Ontplofbare Oorlogsresten (OO) gevonden. De laatste jaren neemt het besef van het belang tot opsporing van OO bij ontwikkelingen (mede in het kader van openbare orde en veiligheid) toe. Daardoor wordt er steeds vaker en/of beter gezocht naar OO voordat gebouwd gaat worden of tijdens grondroerende werkzaamheden. De kosten voor het opsporen van OO zijn echter hoog.

Gemeenten kunnen via het gemeentefonds in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (de zogenaamde ‘Bommenregeling’). Het ministerie van BZK regelt in de ‘bommenregeling’ dat in geval van opsporing en ruiming van explosieven gemeenten een bijdrage van 68% in de werkelijk gemaakte kosten kunnen ontvangen (suppletie-uitkering).

De vereiste is hierbij dat de aanvraag moet worden ingediend op basis van een raadsbesluit en per jaar voor 1 april moet worden ingediend. Dit geldt dus voor in opdracht van de gemeente gemaakte onderzoekskosten maar ook in opdracht van derden (inwoners) gemaakte kosten. Procedureel houdt dit in dat de gemeenteraad een besluit moet nemen over de door de gemeente en / of inwoners gemaakte kosten (particuliere vondsten) en dat al deze kosten ingediend worden bij het ministerie. Vervolgens ontvangt de gemeente de suppletie met de meicirculaire.

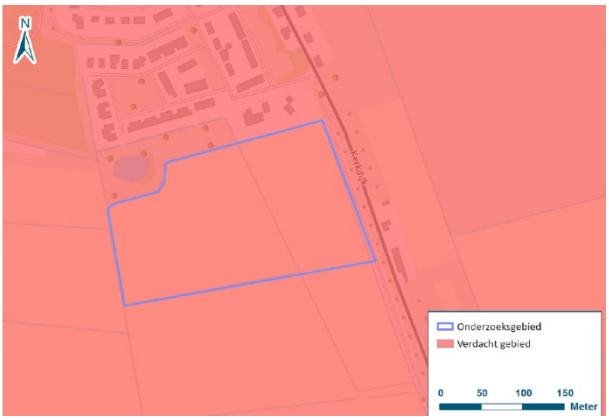
De bommenregeling is geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd via een suppletieregeling binnen het gemeentefonds. Het idee achter de regeling is dat gemeenten die veel kosten hebben op het gebied van het ruimen van ontplofbare oorlogsresten, hier beperkt financieel nadeel van ondervinden ten opzichte van andere gemeenten die hier niet mee te maken hebben. Alle uitkeringen in het kader van de bommenregeling worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.
Dit maakt dat de bommenregeling alleen geldt voor kosten van gemeenten en/of particuliere vondsten.

Hooge Zwaluwe Zuid
Om de ontwikkeling van het plangebied Hooge Zwaluwe Zuid mogelijk te maken zijn, naast het opstellen van de eerste stedenbouwkundige uitwerkingen, in opdracht van de gemeente Drimmelen (regierol op ontwikkeling van dit plangebied) verschillende onderzoeken uitgevoerd. Dit om uitgangspunten en randvoorwaarden voor de beoogde woningbouwontwikkeling in beeld te hebben (denk aan rekening houden met afstanden in verband met bedrijvigheid in nabijheid van het plangebied, aanwezigheid van natuurwaarden, bodemkwaliteit etc.) en om op basis van de resultaten ook keuzes te kunnen maken voor de stedenbouwkundige opzet. Verder dienen de onderzoeken om de onderbouwing te leveren voor het te wijzigen Omgevingsplan. Een wijziging van dit plan is nodig om dit agrarisch gebied om te zetten naar de functie wonen.

Eén van de onderzoeken was gericht op Niet Gesprongen Explosieven (NGE) ofwel ontplofbare oorlogsresten (OO). Het plangebied in Hooge Zwaluwe staat bekend als verdacht gebied. Het plangebied is voor een grootste deel in eigendom van de gemeente Drimmelen. Een deel is van Zwaluwe Ontwikkeling. Onder regie van de gemeente wordt de totaalontwikkeling opgepakt, daarmee is de gemeente ook initiatiefnemer voor de onderzoeken en bijbehorende werkzaamheden.

Op dit moment wordt nog gewerkt aan de stedenbouwkundige uitwerking en de inhoud voor de wijziging van het Omgevingsplan. Verder vindt ook afstemming plaats met verschillende ketenpartners, waaronder de Provincie.

Uitgevoerd onderzoek
Op basis van een eerder uitgevoerd onderzoek conflictperiode OO (Brabantleiding Amer DR01 en DR02, met kenmerk 0488380.100, opgesteld door Antea Group voor Bilfinger Tebodin Netherlands B.V., d.d. 13 augustus 2024) is gebleken dat het projectgebied en gebied watergang (sterretje) verdacht is op mogelijke aanwezige ontplofbare oorlogsresten in de vorm van geschutmunitie met een kaliber van 5 cm tot en met 155 mm tot een diepte van 2 m-mv.

In 2024 en 2025 zijn onderzoeken naar explosieven uitgevoerd inclusief de bijbehorende (begeleiding van) (graaf)werkzaamheden. De activiteiten bestonden onder andere uit het opstellen van plan van aanpak, detectie- en benaderwerkzaamheden, graafwerkzaamheden en ruimen van explosieven. Dit is uitgevoerd voor het aangegeven plangebied en bij een plek iets ten zuiden van dit plangebied. Dit in verband met een te graven watergang.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?
Uw besluit (het indienden van een suppletieaanvraag) wordt samen met een verzoek om een bijdrage vanuit het Gemeentefonds ingestuurd naar het ministerie van BZK, directie Financieel-Economische Zaken (FEZ). De aanvraag dient vóór 1 april 2026 bij het Ministerie te zijn ontvangen.

Verwacht wordt dat de suppletiebijdrage uit de bommenregeling, bestaande uit 68% van de aangegeven kosten, in de meicirculaire 2026 van het Gemeentefonds wordt toegekend aan de gemeente Drimmelen. Het gaat dan om een bedrag van € 99.100.
Zie verder kopje “wat zijn de kosten”.

HOE PAST DIT BINNEN BELEID EN WETGEVING?

Relatie woningbouwontwikkeling Hooge Zwaluwe Zuid
Onderzoeken en werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van het project Hooge Zwaluwe Zuid. Dit plangebied is aangewezen voor woningbouw in de kern Hooge Zwaluwe. Uw raad heeft dit vastgelegd in de Omgevingsvisie die in november 2021 is vastgesteld. In januari 2023 is naar aanleiding van een verdere verdieping op kansrijke woningbouwlocaties, de zuidrand van Hooge Zwaluwe aangemerkt als een van de voorkeurslocaties.

Omgevingswet
Het opruimen van ontplofbare oorlogsresten draagt bij aan een veilige, gezonde en duurzame woonomgeving—precies de kernwaarden van de Omgevingswet. Door deze risico’s uit de bodem te verwijderen, ontstaat ruimte voor verantwoord bodemgebruik, duurzame gebiedsontwikkeling en het realiseren van infrastructuur zonder gevaar voor mens en milieu.
Ook raakt dit de Arbeidsomstandighedenwet: ze zorgen samen voor een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving, zowel voor de mensen die het werk uitvoeren als voor de omgeving waarin dat gebeurt of waarin zal worden gewoond.

DUURZAAMHEIDSPARAGRAAF
Het opruimen van ontplofbare oorlogsresten draagt bij aan een veilige, gezonde en duurzame woonomgeving.

WAT GAAN WE DOEN?
Toezending van besluit gemeenteraad aan ministerie BZK in verband met suppletieaanvraag.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
Bij de ontwikkeling van Hooge Zwaluwe Zuid zijn verschillende (onderzoeks)bureaus betrokken. Dit in verband met de stedenbouwkundige uitwerking, de voorbereiding van de wijziging van het omgevingsplan en de noodzakelijke onderzoeken.
Bij specifiek het onderzoek naar ontplofbare oorlogsresten zijn volgende partijen betrokken:

- De gemeente Drimmelen, opdrachtgever voor het onderzoek en (ruim)werkzaamheden in het plangebied. Intern is de afdeling Grondgebied en afdeling Financiën betrokken.
- Zwaluwe Ontwikkeling, deels eigenaar van plangebied. Partij waarmee afspraken worden gemaakt over de ontwikkeling van het plan. Hier hoort ook verrekening van kosten bij.
- Antea Group Nederland/AVG, opdrachtnemers voor onderzoek en (ruim)werkzaamheden.

WAT ZIJN DE KOSTEN?
In de volgende tabel zijn de met dit project gemoeide kosten weergegeven inzake de bommenregeling :

Gemeentelijk project Hooge Zwaluwe Zuid, Kerkdijk te Hooge Zwaluwe	Totaal gemaakte kosten (excl. BTW)	Suppletiebedrag (68%)
Gemeente Drimmelen	€ 145.800	€ 99.100

De kosten voor dit onderzoek zijn reeds voldaan. De onderbouwing hoeft niet bij het verzoek aan het ministerie te worden meegestuurd. Met het suppletiebedrag (68%) komen de kosten uit op € 46.700 ex btw.

Zoals hiervoor aangegeven worden met de in dit gebied betrokken ontwikkelaar afspraken gemaakt. Hierin zit ook de (naar rato) verdeling van de kosten voor onderzoeken, waaronder deze.

Kosten/exploitatiebudget
Voor de ontwikkeling van het plangebied Hooge Zwaluwe Zuid zijn kosten gemaakt die in een later stadium grotendeels verhaald kunnen worden, zoals voorbereidende kosten voor het opstellen van de stedenbouwkundige uitwerkingen, ambtelijke uren en diverse onderzoeken zijn voor het opstarten van het project. Er zijn ook kosten gemaakt die gedeeltelijk gedeclareerd kunnen worden via de suppletieregeling. Dit voorstel gaat hier ook verder op in.

De gemeente is eigenaar van het grootste deel van het plangebied. Vanuit een regierol pakt de gemeente de ontwikkeling op (invulling, programma etc.) Omdat pas in een later stadium duidelijk wordt welke vorm (verkoop gronden, aanbesteding ontwikkeling) deze ontwikkeling krijgt, zijn deze kosten eerst opgenomen in de administratie als voorbereidende kosten voor een toekomstig grondexploitatiecomplex.
Het is gebruikelijk dat deze kosten bij het vaststellen van het grondexploitatiecomplex worden ingebracht als gemaakte kosten. Deze kosten worden conform de voorschriften tijdelijk geparkeerd op de balans.
Omdat nu nog niet zeker is of dit project een grondexploitatie gaat worden zoals oorspronkelijk gedacht (zoals hiervoor aangegeven moet vorm nog worden bepaald), wordt

aan de raad nu budget gevraagd voor de voorbereidende kosten, dit in het kader van rechtmatigheid.

De gemaakte kosten bedragen momenteel € 328.000. Wij verwachten nog € 37.500 kosten t.b.v. het Omgevingsplan en afronding van onderzoeken te maken en ± € 50.000 aan interne uren voordat er een definitief voorstel over deze ontwikkeling aan de raad ter besluitvorming wordt aangeboden. Voor deze gemaakte en nog te maken kosten wordt nu tegelijkertijd met het voorstel tot het doen van een suppletieaanvraag een exploitatiebudget gevraagd van € 415.000 met dien verstande dat een groot deel van de gemaakte kosten verhaald kunnen worden op de toekomstige ontwikkelaar èn een deel terugontvangen wordt als de suppletie inzake de bommenregeling wordt toegekend.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
M.b.t. suppletieverzoek:
Het alternatief is geen aanvraag indienen. Het niet besluiten tot het aanvragen van de suppletie-uitkering heeft financiële gevolgen voor de gemeente. Dit zou namelijk betekenen dat de gemeente geen suppletie krijgt van 68% van de gemaakte kosten gemaakt voor het onderzoeken, opsporen en ruimen van oorlogsresten.

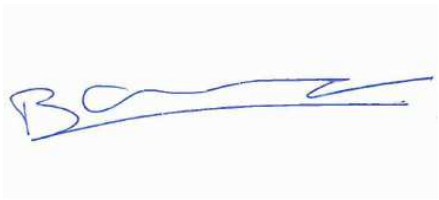
M.b.t. exploitaitebudget:
Het alternatief is het niet beschikbaar stellen van een exploitatiebudget. In dit geval is de gemeente onrechtmatig bezig.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
Er wordt gecommuniceerd over de plannen voor Hooge Zwaluwe Zuid. Deze zullen op een later moment, in verband met wijziging van het Omgevingsplan, ook aan de raad worden voorgelegd. Daarnaast zal ook de omgeving, inwoners van Hooge Zwaluwe, omwonenden en geïnteresseerden nog worden meegenomen in de planuitwerking. Ook de gemeenteraad zal hierover tussentijds worden geïnformeerd.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Het getekende raadsbesluit in verband met de suppletieaanvraag dient voor 1 april 2026 bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te zijn ingediend.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

S. Maas	B.H.G. Scholtze
Loco-gemeentesecretaris	Burgemeester

,

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.; 14 oktober 2025

gelet op de aanvraag van suppletie voor het opsporen van ontplofbare oorlogsresten in 2024 en 2025 en de kosten behorende bij het opstarten van project;

B e s l u i t :

1. Een exploitatiebudget beschikbaar te stellen t.b.v. de reeds gemaakte en nog te maken kosten t.b.v, de voorbereiding van het project Hooge Zwaluwe Zuid ter grootte van € 415.000, te verdelen in een budget van € 348.000 in 2025 en € 67.500 in 2026
2. Aanvraag indienen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor een suppletie-uitkering van 68% uit het Gemeentefonds, voor de door de gemeente gemaakte kosten ter hoogte van € 145.800 ex btw, in het opsporen en ruimen van Ontplofbare Oorlogsresten (OO) uit de Tweede Wereldoorlog voor het plangebied Hooge Zwaluwe Zuid. De bijdrage (€ 99.100) ten gunste brengen van het exploitatiebudget voor dit project.

Made, 13 november 2025

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening